

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για τον καθορισμό των προϋποθέσεων υλοποίησης των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη, που συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών ⁽¹⁾

(1999/C 89/01)

COM(1999) 13 τελικό — 97/0191/A(SYN)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 189 Α, παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ στις 22 Ιανουαρίου 1999)

⁽¹⁾ ΕΕ C 282 της 18.9.1997, σ. 14.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Χ,

την πρόταση της Επιτροπής,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ της συνθήκης,

Εκτιμώντας:

ότι πρέπει να καθοριστεί ο τρόπος υλοποίησης των κοινών δράσεων συνεργασίας, που συμβάλλουν στον γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών· ότι επίσης πρέπει να καθοριστούν οι λεπτομέρειες υλοποίησης των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη που συμβάλλουν στη χρηστή διακυβέρνηση·

ότι το Συμβούλιο, παράλληλα με τον παρόντα κανονισμό, εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. ... για τον καθορισμό των προϋποθέσεων υλοποίησης κοινοτικών δράσεων, άλ-

λων από τις δράσεις συνεργασίας για την ανάπτυξη, οι οποίες, στο πλαίσιο της κοινοτικής συνεργασίας, συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και στο σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών στις τρίτες χώρες·

ότι η κοινοτική πολιτική στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη συμβάλλει στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και στο σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών·

ότι σύμφωνα με το άρθρο ΣΤ παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου·

ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών

εντάσσεται στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του καθολικού και αδιαίρετου χαρακτήρα των δικαιωμάτων του ανθρώπου, που αποτελούν το θεμελιώδη λίθο του διεθνούς συστήματος προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και το βάθρο του ευρωπαϊκού οικοδομήματος·

ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών διαπνέεται από τις γενικές αρχές που απορρέουν από την παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, το διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και το διεθνές σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα·

ότι η Κοινότητα αναγνωρίζει την αλληλεξάρτηση όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου και ότι πρέπει να αλληλοστηρίζεται η πρόοδος που συντελείται όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την τήρηση των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων·

ότι, κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, πρέπει να θεωρείται ότι τα δικαιώματα του ανθρώπου περιλαμβάνουν το σεβασμό του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, λαμβανομένων επίσης υπόψη των συμβάσεων της Γενεύης του 1949 και του συμπληρωματικού τους πρωτοκόλλου του 1977, της σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων και της σύμβασης του 1948 για την πρόληψη και την καταστολή του εγκλήματος γενοκτονίας, καθώς και άλλων κανόνων του συμβατικού και εθιμικού διεθνούς δικαίου·

ότι το ψήφισμα για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη δημοκρατία και την ανάπτυξη, που εγκρίθηκε στις 28 Νοεμβρίου 1991 από το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, καθορίζει τους προσανατολισμούς, τις διαδικασίες και συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές δράσης που αποβλέπουν στην προώθηση, παράλληλα με τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα, των πολιτικών και αστικών ελευθεριών μέσω ενός αντιπροσωπευτικού πολιτικού συστήματος βασισμένου στο σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου·

ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών συνίσταται σε μια θετική και εποικοδομητική προσέγγιση η οποία ανάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αρχές σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος για την Κοινότητα και τους εταίρους της, καθώς και στοιχείο του διαλόγου που μπορεί να οδηγήσει σε πρωτοβουλίες με τις οποίες προωθείται πραγματικά ο σεβασμός τους·

ότι αυτή η θετική προσέγγιση πρέπει να αντανακλάται στην υλοποίηση δράσεων στήριξης των διαδικασιών εκδημοκρατισμού, ενίσχυσης του κράτους δικαίου και ανάπτυξης μιας πλουραλιστικής και δημοκρατικής κοινωνίας,

καθώς και στην εφαρμογή των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης που αποβλέπουν, ιδίως, στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην ενίσχυση των προσπαθειών ειρήνης και στην καταπολέμηση της ατιμωρησίας·

ότι κατά συνέπεια, τα χρηματοδοτικά μέσα στήριξης των θετικών δράσεων στους τομείς αυτούς υπέρ κάθε χώρας πρέπει να χρησιμοποιούνται με συνοχή ως προς τα γεωγραφικά προγράμματα και να ενσωματώνονται στα άλλα αναπτυξιακά μέσα, έτσι ώστε να μεγιστοποιείται ο αντίκτυπος και η αποτελεσματικότητά τους·

ότι είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλισθεί η συνοχή μεταξύ αυτών των δράσεων και της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας·

ότι οι δράσεις αυτές πρέπει να εστιάζονται ιδίως στα άτομα που υφίστανται διακρίσεις, υποφέρουν από φτώχεια ή βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, στα παιδιά, τις γυναίκες, τους πρόσφυγες, τους μετανάστες, τις μειονότητες, τους εκτοπισμένους, τους αυτόχθονες πληθυσμούς, τους φυλακισμένους και τα θύματα βασανιστηρίων·

ότι η κοινοτική υποστήριξη του εκδημοκρατισμού και του σεβασμού των αρχών του κράτους δικαίου, στο πλαίσιο ενός πολιτικού καθεστώτος που σέβεται τις θεμελιώδεις ελευθερίες του ατόμου, συμβάλλει στην πραγμάτωση των στόχων που περιέχονται στις διάφορες συμφωνίες που έχει συνάψει η Κοινότητα με τους εταίρους της, με τις οποίες τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι δημοκρατικές αρχές ανάγονται σε ουσιαστές χαρακτηριστικό των σχέσεων των μερών·

ότι πρέπει να διατηρηθούν η ποιότητα, ο αντίκτυπος και η συνέχεια των δράσεων, ιδίως με την πρόβλεψη της δυνατότητας να καταρτίζονται πολυετή προγράμματα προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών, από κοινού με τις αρχές της ενδιαφερόμενης χώρας υπό πνεύμα εταιρικής σχέσης, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών της χώρας·

ότι η εφαρμογή μιας αποτελεσματικής και συνεκτικής δράσης προϋποθέτει ότι λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δράσης υπέρ των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών και ότι υλοποιούνται ιδίως με την καθιέρωση ευέλικτων, διαφανών και ταχείων διαδικασιών λήψης αποφάσεων για τη χρηματοδότηση δράσεων και έργων στον τομέα αυτό·

ότι η Κοινότητα πρέπει να έχει τη δυνατότητα ταχείας αντίδρασης σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης ή ιδιαίτερας σημασίας, ώστε να ενισχύεται η αξιοπιστία, η προβολή και η αποτελεσματικότητα της κοινοτικής συμμετοχής σε θέματα προαγωγής των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των

δημοκρατικών αρχών στις χώρες στις οποίες θα έχουν εκδηλωθεί τέτοιες καταστάσεις·

ότι, ειδικότερα όσον αφορά τις διαδικασίες χορήγησης επιδοτήσεων και αξιολόγησης των έργων, είναι σκόπιμο να λαμβάνεται υπόψη, τηρούμενου του δημοσιονομικού κανονισμού και της αρχής της δημοσιονομικής διαφάνειας, η ιδιαιτερότητα των αποδεκτών της κοινοτικής ενίσχυσης στον τομέα αυτό, ιδίως του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τους, των κινδύνων που διατρέχουν τα μέλη τους, που συχνά είναι εθελοντές που ενεργούν σε περιβάλλον ενίοτε εχθρικό, και του μικρού περιθωρίου κίνησής τους, από την άποψη των ιδίων πόρων·

ότι η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών πρέπει κυρίως να λάβει τη μορφή της ανάδυσης και οργάνωσης νέων φορέων και ότι, στο πλαίσιο αυτό, η Κοινότητα ενδεχομένως βρεθεί στη θέση να χρηματοδοτήσει εταιρίες στις δικαιούχους τρίτες χώρες οι οποίες δεν έχουν να επιδείξουν καμία προηγούμενη εμπειρία στον τομέα·

ότι πρέπει να εξασφαλιστεί ότι οι αποφάσεις για τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης έργων προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών, λαμβάνονται αμερόληπτα, άνευ διακρίσεων φυλετικού, θρησκευτικού, πολιτιστικού, κοινωνικού ή εθνικού χαρακτήρα έναντι των οργανισμών που ευεργετούνται από την κοινοτική στήριξη και έναντι των προσώπων ή ομάδων προσώπων που αποτελούν τους αποδέκτες των υποστηριζόμενων έργων, και ότι δεν υπαγορεύονται από πολιτικά κίνητρα·

ότι πρέπει να καθοριστούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής και διαχείρισης της κοινοτικής βοήθειας για την προαγωγή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών, η οποία λαμβάνεται από το γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Στόχοι

Άρθρο 1

Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι ο καθορισμός του τρόπου υλοποίησης των δράσεων της Κοινότητας, οι οποίες, στο πλαίσιο της πολιτικής της συνεργασίας για την ανάπτυξη, συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Έχει επίσης ως στόχο τον καθορισμό του τρόπου υλοποίησης των δράσεων της Κοινότητας, οι οποίες, στο πλαίσιο της πολιτικής της συνεργα-

σίας για την ανάπτυξη, συμβάλλουν στη χρηστή διακυβέρνηση.

Οι δράσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό εκτελούνται, στο πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής της συνεργασίας για την ανάπτυξη, στην επικράτεια των αναπτυσσόμενων χωρών ή συνδέονται άμεσα με την κατάσταση που επικρατεί στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Άρθρο 2

Εντός των ορίων του άρθρου 1 και με συνοχή ως προς το σύνολο της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική συνδρομή σε δράσεις που έχουν ιδίως ως στόχο:

1. την προώθηση και την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως διατυπώνονται στην Παγκόσμια Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και στα άλλα διεθνή μέσα που αφορούν την ανάπτυξη και την εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, ιδίως:
 - α) την προώθηση και προστασία των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων·
 - β) την προώθηση και προστασία των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων·
 - γ) την προώθηση και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις, υποφέρουν από φτώχεια ή βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, γεγονός που θα συμβάλει στη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού·
 - δ) την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, των εθνικών ομάδων και των αυτόχthonων πληθυσμών, καθώς και των προσφύγων και των εκτοπισθέντων·
 - ε) την υποστήριξη των τοπικών, εθνικών, περιφερειακών ή διεθνών οργάνων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, που ασκούν δραστηριότητες σε σχέση με την προστασία, την προώθηση ή την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου·
 - στ) την υποστήριξη κέντρων αποκατάστασης για τα θύματα βασανιστηρίων, και οργανισμών που παρέχουν συγκεκριμένη βοήθεια σε θύματα παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών σε μέρη όπου τα άτομα στερούνται της ελευθερίας τους, με σκοπό την πρόληψη των βασανιστηρίων ή της κακής μεταχείρισης·
 - ζ) την υποστήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ευαισθητοποίησης στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου·
 - η) την υποστήριξη δράσεων παρακολούθησης στον τομέα των δικαιωμάτων των ανθρώπων, περιλαμβανομένης και της εκπαίδευσης παρατηρητών·
 - θ) την προώθηση των ίσων ευκαιριών και των μη διακριτικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας·

- ι) την προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών όπως αυτές αναφέρονται στο διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα, ιδίως της ελευθερίας της γνώμης, της έκφρασης και της συνείδησης, καθώς και το δικαίωμα ομιλίας της μητρικής γλώσσας·
2. την υποστήριξη των διαδικασιών εκδημοκρατισμού, και ιδίως:
 - α) την προώθηση και ενίσχυση του κράτους δικαίου και ιδίως την υποστήριξη της ανεξαρτησίας και την ενίσχυση της δικαστικής εξουσίας καθώς και τη στήριξη ενός σωφρονιστικού συστήματος που μεταχειρίζεται με σεβασμό τον άνθρωπο· την υποστήριξη συνταγματικών και νομοθετικών μεταρρυθμίσεων· την υποστήριξη πρωτοβουλιών υπέρ της κατάργησης της θανατικής ποινής·
 - β) την προώθηση του διαχωρισμού των εξουσιών, ιδίως της δικαστικής και της νομοθετικής έναντι της εκτελεστικής εξουσίας, και την υποστήριξη των θεσμικών μεταρρυθμίσεων·
 - γ) την προώθηση του πλουραλισμού τόσο σε πολιτικό επίπεδο, όσο και στο επίπεδο της κοινωνίας των πολιτών. Για το σκοπό αυτό πρέπει να ενισχυθούν οι θεσμοί οι αναγκαίοι για την εξασφάλιση του πλουραλιστικού χαρακτήρα της κοινωνίας, περιλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ), και να προωθηθεί η ανεξαρτησία και η υπευθυνότητα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, η στήριξη της ελευθερίας του τύπου και ο σεβασμός του συνδικαλιστικής ελευθερίας και της ελευθερίας του συνέρχεσθαι·
 - δ) την προώθηση της χρηστής διαχείρισης των κρατικών υποθέσεων, ιδίως μέσω της στήριξης της διαφάνειας στη διοίκηση και της πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς·
 - ε) την προώθηση της συμμετοχής των ατόμων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και κυρίως την προώθηση της ίσης συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην κοινωνία των πολιτών, στην οικονομική και πολιτική ζωή·
 - στ) τη στήριξη των εκλογικών διαδικασιών, ιδίως με τη στήριξη των ανεξάρτητων εκλογικών επιτροπών, την παροχή υλικής, τεχνικής και νομικής βοήθειας κατά την προετοιμασία των εκλογών, συμπεριλαμβανομένων των απογραφών, καθώς και μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής συγκεκριμένων ομάδων, ιδίως των γυναικών, στις εκλογικές διαδικασίες, καθώς και με την εκπαίδευση παρατηρητών·
 - ζ) τη στήριξη των εθνικών προσπαθειών διαχωρισμού των πολιτικών και στρατιωτικών αρμοδιοτήτων και την ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων και των ενόπλων δυνάμεων σε θέματα σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου·
3. την υποστήριξη δράσεων για την προώθηση του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του εκδημοκρατισμού, για την πρόληψη των συγκρούσεων και την αντιμετώπιση των συνεπειών τους σε στενή συνεργασία με τα αρμόδια όργανα, ιδίως,
 - α) υποστηρίζοντας τη δημιουργία υποδομών, κυρίως την καθιέρωση τοπικών συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης·
 - β) υποστηρίζοντας μέτρα που αποσκοπούν στην εξισορρόπηση των ευκαιριών και στη γεφύρωση των διαφορών που παρατηρούνται μεταξύ ομάδων με διαφορετική ταυτότητα·
 - γ) υποστηρίζοντας μέτρα που ευνοούν την ειρηνική διευθέτηση των συμφερόντων των ομάδων, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου και τον εκδημοκρατισμό, με στόχο την πρόληψη των συγκρούσεων και την επικράτηση εσωτερικής ειρήνης·
 - δ) προωθώντας το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και την τήρησή του από όλα τα εμπλεκόμενα σε σύγκρουση μέρη·
 - ε) υποστηρίζοντας τις διεθνείς, περιφερειακές ή τοπικές οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, που παρεμβαίνουν στον τομέα της πρόληψης και της διευθέτησης των συγκρούσεων, και της αντιμετώπισης των συνεπειών τους, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για τη σύσταση ad hoc διεθνών ποινικών δικαστηρίων και για την εγκαθίδρυση ενός μόνιμου διεθνούς ποινικού δικαστηρίου, καθώς και στον τομέα της παροχής υποστήριξης και βοήθειας σε θύματα παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Άρθρο 3

Προς τούτο, η κοινοτική υποστήριξη μπορεί να συμπεριλάβει, στα μέσα της δράσης της, τη χρηματοδότηση:

1. εκστρατειών ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης των ενδιαφερομένων και της κοινής γνώμης, περιλαμβανομένης και της κοινής γνώμης των ενδιαφερόμενων χωρών·
2. δράσεων αναγκαίων για τον προσδιορισμό και την προετοιμασία έργων, και συγκεκριμένα:
 - α) μελέτες προσδιορισμού και σκοπιμότητας·
 - β) ανταλλαγές τεχνικών γνώσεων και εμπειριών μεταξύ ευρωπαϊκών οργανισμών και οργανισμών τρίτων χωρών·
 - γ) δαπάνες που προέρχονται από την πρόσκληση για υποβολή προσφορών, ιδίως την αξιολόγηση των προσφορών και την προετοιμασία του φακέλου των έργων·
 - δ) χρηματοδότηση μελετών γενικού χαρακτήρα όσον αφορά την κοινοτική δράση στους τομείς που ορίζονται από τον παρόντα κανονισμό·

3. της υλοποίησης έργων και συγκεκριμένα:

Άρθρο 6

- α) τις δράσεις τεχνικής βοήθειας και το αλλοδαπό και εντόπιο προσωπικό που συμμετέχει στην υλοποίηση των έργων·
- β) την αγορά ή/και την προμήθεια κάθε προϊόντος ή υλικού απολύτως αναγκαίου για την υλοποίηση των έργων, συμπεριλαμβανομένων, σε εξαιρετικές περιστάσεις, και εφόσον αιτιολογείται δεόντως, της αγοράς ή εκμίσθωσης χώρων·
- γ) ενδεχομένως, τα μέτρα που απαιτούνται για να τονισθεί ο κοινοτικός χαρακτήρας των δράσεων·

4. ενεργειών παρακολούθησης, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης των κοινοτικών δράσεων, καθώς και εργασιών διοικητικής και τεχνικής συνδρομής προς αμοιβαίο συμφέρον της Επιτροπής και του δικαιούχου.

Χωρίς να θίγεται το θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου ασκούν τις δραστηριότητές τους οι εταίροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία προκειμένου να καθορισθεί αν ένας εταίρος μπορεί να τύχει κοινοτικής χρηματοδότησης:

- α) ενδεχομένως, η εμπειρία του στον τομέα της προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών·
- β) η ικανότητά του για διοικητική και χρηματοοικονομική διαχείριση·
- γ) η τεχνική ικανότητα και η υλικοτεχνική υποδομή που διαθέτει σε σχέση με την προβλεπόμενη δράση·
- δ) ενδεχομένως, τα αποτελέσματα των δράσεων που ανέλαβε παλαιότερα και ειδικότερα, αυτών που είχαν χρηματοδοτηθεί από την Κοινότητα·
- ε) η ικανότητά του να αναπτύσσει συνεργασία με άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών στην ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα και να διοχετεύει τη βοήθεια σε τοπικές οργανώσεις που είναι υπόλογοι στην κοινωνία των πολιτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Λεπτομέρειες εκτέλεσης της βοήθειας

Άρθρο 4

1. Οι εταίροι που δύνανται να τύχουν οικονομικής ενίσχυσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι οι περιφερειακοί και διεθνείς οργανισμοί, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι δημόσιες διοικήσεις και δημόσιοι οργανισμοί, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, οι οργανώσεις με κοινοτική βάση, τα ιδρύματα και οι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς. Οι εταίροι αυτοί αναλαμβάνουν τη δέσμευση να διαδίδουν, να σέβονται και να προωθούν με τη δράση τους τις δημοκρατικές αρχές και τα δικαιώματα του ανθρώπου, χωρίς καμία διάκριση. Για να διασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή του ενδιαφερόμενου πληθυσμού, η Κοινότητα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία σε δράσεις, συνήθως μικρής κλίμακας, που υλοποιούνται στις τρίτες χώρες και ευνοούν τις βασικές αρχές τις δημοκρατίας.

2. Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα δυνάμει του παρόντος κανονισμού υλοποιούνται από την Επιτροπή, είτε κατόπιν αιτήσεως των εταίρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είτε με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 5

Η βοήθεια της Κοινότητας απευθύνεται στους εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, οι οποίοι έχουν την κύρια έδρα τους σε τρίτη χώρα δικαιούχο της βοήθειας της Κοινότητας δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή σε κράτος μέλος της Κοινότητας· η έδρα αυτή θα πρέπει να αποτελεί το πραγματικό κέντρο λήψης όλων των αποφάσεων που αφορούν δράσεις που χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού. Κατ' εξαίρεση, η έδρα αυτή μπορεί να ευρίσκεται σε άλλη τρίτη χώρα.

Άρθρο 7

1. Η βοήθεια χορηγείται στους εταίρους του άρθρου 4 παράγραφος 1 μόνον εφόσον αυτοί δεσμευθούν να τηρούν τους όρους χορήγησης και εφαρμογής που ορίζει η Επιτροπή και εφόσον αναλάβουν τη σχετική συμβατική δέσμευση.

2. Κάθε δράση που τυγχάνει κοινοτικής βοήθειας εκτελείται σύμφωνα με τους στόχους που προσδιορίζονται στην απόφαση χρηματοδότησης της Επιτροπής.

3. Η κοινοτική χρηματοδότηση δυνάμει του παρόντος κανονισμού λαμβάνει τη μορφή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων.

4. Στο μέτρο που οι χρηματοδοτούμενες δυνάμει του παρόντος κανονισμού δράσεις υλοποιούνται μέσω συμβάσεων χρηματοδότησης μεταξύ της Κοινότητας και των δικαιούχων χωρών, οι συμβάσεις αυτές προβλέπουν ότι η πληρωμή φόρων, δασμών και τελών δεν χρηματοδοτείται από την Κοινότητα.

Άρθρο 8

1. Η συμμετοχή στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών και στους διαγωνισμούς είναι ανοικτή επί ίσοις όροις σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα της δικαιούχου χώρας και των κρατών μελών. Είναι δυνατόν να επεκτείνεται σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δεόντως αιτιολογημένες, σε άλλες τρίτες χώρες.

2. Οι προμήθειες πρέπει να προέρχονται είτε από κράτη μέλη ή τη δικαιούχο χώρα ή άλλες αναπτυσσόμενες χώρες. Είναι δυνατόν να προέρχονται από άλλες χώρες σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

Άρθρο 9

1. Για την επίτευξη των στόχων συνοχής και συμπληρωματικότητας και με σκοπό να εξασφαλίζεται η βέλτιστη αποτελεσματικότητα του συνόλου των δράσεων αυτών, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα συντονισμού.

2. Σε κάθε περίπτωση, για τους σκοπούς των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, η Επιτροπή ενθαρρύνει:

- α) την καθιέρωση συστήματος ανταλλαγής και συστηματικής ανάλυσης των πληροφοριών που αφορούν τις χρηματοδοτούμενες δράσεις και τις δράσεις των οποίων τη χρηματοδότηση σχεδιάζουν η Κοινότητα και τα κράτη μέλη·
- β) το συντονισμό στον τόπο υλοποίησης των δράσεων, με τακτικές συνεδριάσεις ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αντιπροσώπων της Επιτροπής και των κρατών μελών στη δικαιούχο χώρα.

3. Η Επιτροπή ενθαρρύνει επίσης, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, την πρόωθηση μιας προσέγγισης συνεκτικής με την ανθρωπιστική βοήθεια και, όποτε είναι δυνατό, την ενσωμάτωση της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην ανθρωπιστική βοήθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Διαδικασίες υλοποίησης των δράσεων

Άρθρο 10

Η Επιτροπή αναλαμβάνει τον προγραμματισμό, την επεξεργασία, τη λήψη σχετικής απόφασης, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αναφερόμενων στον παρόντα κανονισμό δράσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες δημοσιονομικές και άλλες διαδικασίες, και ιδίως τις διαδικασίες του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Καθορίζει τους όρους κατανομής, κινητοποίησης και καταβολής των ενισχύσεων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 11

1. Θεσπίζονται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 12 παράγραφος 2 διαδικασία:

- οι αποφάσεις που αφορούν δράσεις των οποίων η χρηματοδότηση δυνάμει του παρόντος κανονισμού υπερβαίνει το 1 000 000 ευρώ ανά δράση, καθώς και κάθε τροποποίηση των δράσεων αυτών που συνεπάγεται υπέρβαση ανώτερη του 20 % του ποσού που είχε αρχικά συμφωνηθεί για τη συγκεκριμένη δράση,

— τα προγράμματα που προορίζονται να διαμορφώσουν ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε μία συγκεκριμένη χώρα ή περιοχή ή για ένα συγκεκριμένο αντικείμενο, και για τα οποία οι διαπιστωθείσες ανάγκες πιστεύεται ότι θα είναι μεγάλης διάρκειας, ιδίως λόγω της έκτασης και της πολυπλοκότητάς τους.

2. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 12 για τις αποφάσεις χρηματοδότησης που σκοπεύει να λάβει και οι οποίες αφορούν έργα και προγράμματα κόστους κατώτερου του 1 εκατομμυρίου ευρώ. Η ενημέρωση αυτή πραγματοποιείται το αργότερο μία εβδομάδα πριν από τη λήψη της απόφασης.

Άρθρο 12

1. Η Επιτροπή επικουρείται από συμβουλευτική επιτροπή, εφεξής αναφερόμενη ως επιτροπή για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τη δημοκρατία, η οποία απαρτίζεται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και στην οποία προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή πρόταση με σχέδιο των προς λήψη μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό, εντός προθεσμίας την οποία δύναται να καθορίσει ο πρόεδρος σε συνάρτηση με την επείγουσα φύση του εξεταζόμενου ζητήματος, ενδεχομένως μετά από ψηφοφορία.

Η γνώμη εγγράφεται στα πρακτικά· εξάλλου, κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να ζητά την καταχώρηση της πρότασής του στα πρακτικά. Η Επιτροπή λαμβάνει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό υπόψη τη γνώμη που διατύπωσε η επιτροπή. Ενημερώνει την επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη τη γνώμη αυτή.

Άρθρο 13

1. Η Επιτροπή μπορεί να χρηματοδοτεί παρεμβάσεις έκτακτης ανάγκης για ποσό μέχρι 2 εκατομμύρια ευρώ. Θεωρούνται ως παρεμβάσεις έκτακτης ανάγκης οι δράσεις που αφορούν άμεσες και απρόβλεπτες ανάγκες συνδεόμενες με την απότομη διακοπή της διαδικασίας εκδημοκρατισμού ή την εμφάνιση κατάστασης κρίσης ή εξαιρετικού και επικείμενου κινδύνου που θίγει το σύνολο ή τμήμα του πληθυσμού μιας χώρας και συνιστά σοβαρή απειλή για τη διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου.

2. Για τις δράσεις που πληρούν αυτούς τους όρους, η Επιτροπή εκδίδει την απόφασή της, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των πλέον αποτελεσματικών οργάνων. Τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους προθεσμία πέντε εργάσιμων ημερών για να διατυπώσουν τυχόν αντιρρήσεις. Εάν υπάρχουν αντιρρήσεις, η επιτροπή του άρθρου 12 εξετάζει το ζήτημα στην επόμενη συνεδρίασή της.

3. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 12, στην επόμενη συνεδριάσή της, για όλες τις παρεμβάσεις έκτακτης ανάγκης που χρηματοδοτήθηκαν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος κανονισμού.

3α. Η Επιτροπή ενημερώνει επίσης το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις παρεμβάσεις της έκτακτης ανάγκης.

Άρθρο 14

Η επιτροπή δύναται να εξετάζει κάθε γενικό ή ειδικό ζήτημα σχετικό με την κοινοτική βοήθεια στον εν λόγω τομέα και προσορίζεται επίσης να αναλάβει χρήσιμο ρόλο ως όργανο βελτίωσης της συνοχής των δράσεων που αναλαμβάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε τρίτες χώρες στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του εκδημοκρατισμού. Προβάνει μία φορά ετησίως σε εξέταση του προγραμματισμού που προβλέπεται για το ερχόμενο οικονομικό έτος ή σε ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις γενικές κατευθύνσεις των δράσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν το προσεχές έτος δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 15

1. Η Επιτροπή προβαίνει σε τακτικές αξιολογήσεις των δράσεων που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα δυνάμει του παρόντος κανονισμού προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι αυτών των δράσεων και να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μελλοντικών δράσεων. Η Επιτροπή υποβάλλει στην επιτροπή περίληψη των αξιολογήσεων που έγιναν, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να εξετασθούν από αυτήν. Οι εκθέσεις αξιολόγησης είναι στη διάθεση των κρατών μελών που το ζητούν.

2. Μετά από αίτημα των κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί, με τη συμμετοχή των εν λόγω κρατών, να προβαίνει επίσης σε αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων των δράσεων και των προγραμμάτων της Κοινότητας που εμπίπτουν στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 16

Κάθε συμφωνία ή σύμβαση χρηματοδότησης που συνάπτεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού προβλέπει ιδίως ότι η Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο δύνανται να προβαίνουν σε ελέγχους τόσο επιτόπου όσο και στην έδρα των αναφερομένων στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εταιριών,

σύμφωνα με τους συνήθεις όρους που θέτει η Επιτροπή στο πλαίσιο των ισχυουσών διατάξεων, ιδίως των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 17

1. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη, το αργότερο εντός μηνός μετά τη λήψη της απόφασης για τις δράσεις και τα έργα που ενέκρινε, αναφέροντας τα ποσά, το χαρακτήρα τους, τη δικαιούχο χώρα και τους εταίρους.

2. Κάθε χρόνο η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια αίτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Η έκθεση αυτή περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) περίληψη των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν στη διάρκεια του προηγούμενου οικονομικού έτους·
- β) τον προγραμματισμό που προβλέπεται για το τρέχον οικονομικό έτος·
- γ) συνοπτική παρουσίαση των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του παρόντος κανονισμού·
- δ) πληροφορίες για τους φορείς με τους οποίους υλοποιήθηκαν οι δράσεις που αναφέρονται στο πρώτο άρθρο του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 18

Τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο συνολική αξιολόγηση των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν από την Κοινότητα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, συνοδευόμενη από κατάλληλες προτάσεις σχετικά με το μέλλον του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 19

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.